

Føroyingur í andgletti í Filipsoyggjunum

Hevur í átta ár havt høvuðsábyrgdina av 140 trúboðarum, sum arbeiða í primitivum ættarbólum

Royndir at gera hernaðarkvett, uppreistrarsinnaðir tjóðskaparbólkar og kommunistar, ógvuslig náttúrufyrbrigdi sum jarðskjálvtar og eldgos. Hetta er tað, vit dagliga hoyra um og siggja í fjølmiðlunum, tá tað ræður um Filipsoyggjarnar, har fólk í hesi vikuni hevur kjósað sær nýggjan forseta eftir Korason Aquino, ið hevur roynt at stýra reimingarfulla samfelagnum undir ótryggu náttúrufyrirteytnum.

Í hesum meldrinum hevur ein klaksvíkingur høvuðsábyrgdina av 140 trúboðarum, sum í sambandi við amerikanska trúboðarafelagsskapin New Tribes Mission arbeiða í trimum av teimum mongu hundrad øyggunum.

Tað er hin 47 ára gamli Óli á Grønna Jacobsen, talan er um.

— Vit komu fyrstu ferð til Filipsoyggjarnar í juni 1983. Bara góðan mánaða seinni kom høvuðsandstøðuleiðarin hjá einaræðinum hjá Marcos, Benigno Aquino aftur til heimlandið eftir at hava verið í útlegd í USA í mong ár. Flestu minnst helst, at stórfingin mótøka varð fyriskipað, og at hann varð skotin, tá hann steig í flogfarinum.

Tað hevði leingi prutlað undir lokinum, og sorgarleikurin við Aquino bar við sær upp aftur stórri mótstøðu og tryst móti Marcos, sum noyddist at rýma, og so kenna tey flestu søguna um einkjuna eftir Aquino, sum varð vald til forseta og hevur sitið til nú, hon ikki stillaði upp aftur.

Aquino hevur m.a. við umbotum á landbúnaðarøkinum roynt at minka um sosiala ójavnna og harvið reimingarnar, men tað tykist vera ógvuliga trupult at broyta samfelagsbygnaðin.

— Hava tit merkt nógva til spentu víðurskiptini?

— Vit búgva í Manilla, og tað merkist, tá seks royndir at taka valdið frá fólkavaldna myndugleikanum verða gjørdar í átta ár. Forsetaborgin og høvuðshandilsøkið hava verið miðdepil í nógva av tí, sum er farið fram, tá støðan hevur verið spentast

Hetta er bert einar trýggjar kilometrar frá har vit búgva.

Fyri júl í 1989 leikaði harðliga á, og umleið hundrad fólk doydu. Undir slíkum umstøðum hildu vit okkum við hús, fylgdu væl við í sjónvarpinum og stóðu í túninum saman við grannunum og sóu, tá flogfer sleptu bumbum yvir uppreistrarmennin.

Fjølbroytt uppgáva

— Hvat gert tú í Filipsoyggjunum?

— Havi høvuðsábyrgdina av øllum arbeiðnum hjá New Tribes Mission, bæði formella ábyrgd fyri myndugleikanum, ábyrgd fyri nevndini hjá felagsskapinum í landinum og ábyrgd yvir fyri høvuðsnevndini í felagsskapinum í USA.

Ábyrgdin fevnir um at trúboðanararbeiðið verður útinnat, soleiðis sum ætlanir eru lagdar um, at figgarligu karmarnir eru í lagi, at trúboðararnir hava tað gott, at børnini hjá teimum fáa skúlagongdina, sum tey eiga at fáa, og so víðari.

Á høvuðsskrivstovuni í Manilla eru vit 9 fólk: Judy, kona mín, er skrivari, og trýggir trúboðarar hava hvør sitt ábyrgdarøki. Ein tekur sær av tí figgarliga, og ein tekur sær av praktiskum viðurskiptum, t.d. visum, tolli, at syrgja fyri forsyningum til støðirnar kring landið og at leggja til rættis víðvikjandi ferðaseðlum, tá fólk ferðast aftur og fram.

Umleið tveir mánaðar um árið ferðast Judy og eg kring landið at vitja trúboðarar, fyri at siggja hvussu gongst, at vegleiða og uppmuntra og so framv. Tí er neyðugt við einum varamanni, sum í tí dagliga eisini hevur samband við myndugleikarnar og fylgir við í, hvussu tað stendur til í landinum.

Umframt hesi hava vit fyra fólk, ið eru ættað úr Filipsoyggjunum og arbeiða hjá okkum sum løntir hjálparmenn.

Amerikumenn varnir

— Hevur arbeiðið í ættarbólunum verið merkt av

spentu politisku støðuni?

— Ikki meira enn tað, at vit hava havt samband við myndugleikarnar fyri at frætta, hvussu støðan er í ymsu økinum, vit arbeiða. Og so hava vit staðfest, at alt virksemi innan fyri tað almenna gongur seint fyri seg, og tað kann meira enn so koma fyri, at pappír av ymsum slag ikki eru at finna.

Yvir radio tosa vit dagliga við trúboðararnar kring landið. Tað krevst sáttmáli við myndugleikarnar fyri at nýta radio sum samskiptis miðil. Sáttmálin gongur yvir ávíst áramál. Seinast, hann skuldi endurnýggjast, sendu vit í góðari tíð umsókn inn. Einku svar kom, og tá kannað varð eftir, visti tað seg, at pappírini vóru burtur í ruðuleikanum, sum hevði verið.

— Annars eru vit tibet-ur spard fyri beinleiðis at verða drigin upp í ófrið og tað, sum hevur staðist av honum. Tað eru nógvar tjóðir umboðaðar í okkara felagsskapi, t.d. norðmenn, bretar, týskarar, canadiarar, føroyingar og amerikanarar, og í hvussu so er amerikanarnir kenna stóra ábyrgd fyri at halda lágan profil.

Tað skal ikki skiljast soleiðis, at innfødta fólk ið hevur niðurstandi hugburð móti amerikamonnum, men heldur tað, at ein partur av spentu støðuni, hjá nógvum hevði sín uppruna í ynskinum um at fáa amerikonsku hernaðarstøðirnar beindar av veginum. Tað verður gjørt nú.

Tað er altið sendistovan hjá teim ymsu londunum, sum hevur ábyrgdina av fólkinum, sum er úr teirra landi. Danska sendistovan umboðar føroyingar, og tí hava vit samband við ta dansku, norsku og aðrar sendistovur.

Sendistovurnar boða okkum frá, um tað er okkur ávíst øki, har sum tað er vandamiklið at vera ella at fara, og so senda vit boðini víðari. Tað er meira enn so komið fyri, at sendistovur hava sett seg í samband við okkum fyri at frætta, um nokur av okkara eru í økinum, har støðan er vorðin spentari,

Óli á Grønna og konan Judy á vitjan í Føroyum

enn vanligt plagar at vera.

Fleiri føroyingar

Umframt Óla arbeiða tveir aðrir føroyingar sum trúboðar innan sama felagsskap í Filipsoyggjunum: Ragnar Niclassen í størum ættarbólki á oynni Luzon og Jógván Júst Rasmussen í minni ættarbólki á oynni Palawan. Báðir eru teir úr Klaksvík og eru giftir ávíkavist canadiskari og amerikanskari konu.

Í Føroyum hava vit hoyrt um arbeiðið, skandinávsk barnamissionin ger í Manilla. Óli hevur einki við tað arbeiðið at gera, men tey hava hitt føroyingar, sum hava verið og hjálpt til har.

— Vit arbeiða miðvist í primitivum ættarbólum. Tað er frálíkt, at onkur tekur sær av uppgávum í býnum, tí neyðin er ómetaliga stór, bæði tann andaliga og tímiliga.

Ikki minst kemur neyðin til sjóndar, tá náttúrukreftirnar av álvara gera um seg. Í júlí 1990 var stórvær jarðskjálvti. Skrivstovan hjá New Tribes í Manilla fekk skaða, og norðan fyri høvuðstaðin vóru tað nógva hús, ið rapl-

aðu, fólk gjørdust heimleys og í túsunda tali létu liv.

Í tí sambandinum tók New Tribes lut í neyðsynjar hjálpararbeiðnum, serliga við at fáa heilivág

og mat til vega í ættarbólkinum, har felagsskapurin virkar.

Í felagsskapinum í 27 ár

— Hvussu ber tað til, at Framhald á síðu 9